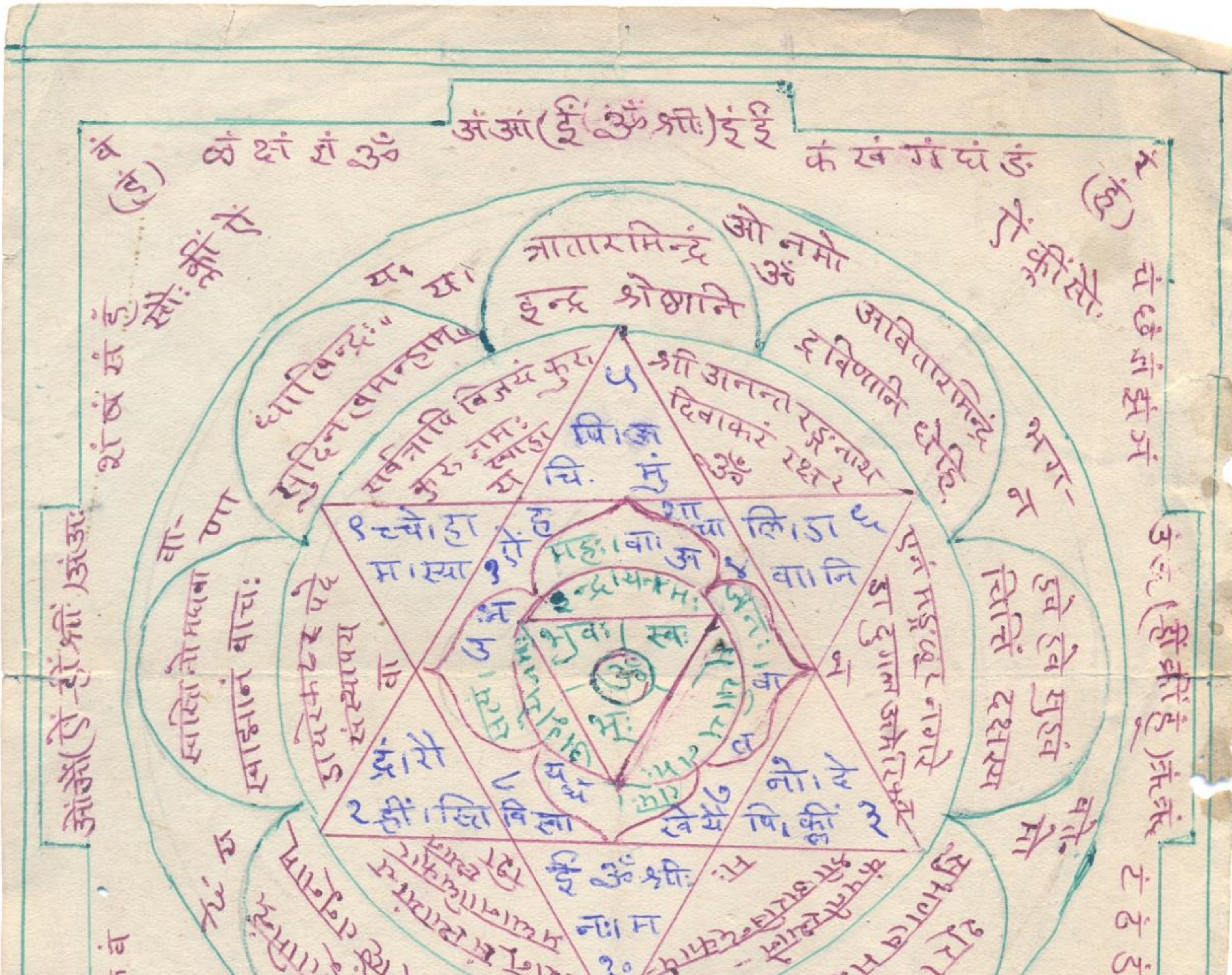

अं आं (ई ॐ श्री:) इ ई
क खं गं घं ङं
त्रातारमिन्द्रं
ओ नमो
ॐ
इन्द्र श्रीशाने
आवितारमिन्द्रं
श्री अनन्तो
सर्वत्राविविजयं कुरु
ॐ
ॐ

॥ ઈ ૐ શ્રીઃ ॥

॥શ્રીયન્ત્ર તત્ત્વં ભાવના ॥

શ્રીયન્ત્રપૂર્ણપુરાત્મક દેવતાશ્રી –
વિદ્યાત્મિકા ભગવતી ત્રિપુરામ્બિકા મા ॥
સચ્ચિત્સુખૈકપરમાત્મલસદ્રસાત્મા
શ્રીસુન્દરી જયતુ વિશ્વ વિભૂતિ પૂર્ણા ॥

શ્રીવિદ્યયૈવ ભગવાઁસ્ત્રિતિશક્તિયોગાત્
સર્વસ સર્વકૃતિશક્તિવિભૂતિપૂર્ણઃ ॥
વિશ્વોદયસ્થિતિ<u>સદવ્યય</u>ભાવસિદ્ધઃ (વિનાશન)
શ્રીયન્ત્રમેતદધિતિષ્ઠતિ સાર્વભૌમઃ ॥

શબ્દો યથાઽત્ર લિપિવાક્ સ્વરનાદરૂપઃ
સન્સ્વંસમર્થમવબોધયતિ સ્વશક્ત્યા ॥
રેખાઙ્કબિન્દુ સકોણ સમન્ત્ર પૂર્ણં
શ્રીયન્ત્રમ[illegible]તિ તરાં <u>પરમ</u>ાત્મતત્ત્વમ્
(સકલા)

યન્ત્રં પરાત્મપુરુષપ્રતિમાદિભૂતં
ઐક્યાત્મકં પરમવાચકશક્તિરૂપમ્ ।
બ્રહ્માત્મપુરુષચિતેઃ પરદેવતાયાઃ
પ્રત્નં પ્રતીકમધિદૈવતતત્ત્વપૂર્ણમ્ ।

૨

૨

શ્રીયન્ત્રમેવ સમમૂર્તાત્મકલાદિસત્ત્વ-
બોધે સમર્થમિતિ વૈદિકતન્ત્રસિદ્ધમ્ ।
ચક્રૈર્નિયન્ત્રિતમિદં જગદાત્મશક્ત્યા
તસ્માત્ તદેતદિહ યન્ત્રમિતિ પ્રસિદ્ધમ્ ।

૨

૨

બિન્દુત્રિકોણવસુકોણદશારયુગ્મ-
મન્વસ્ર નાગદલસંયુત ષોડશારમ્ ।
વૃત્તત્રયં ત્રિતયભૂપુરવેદ્યચક્રં
શ્રીયન્ત્રમીશ્વરકલા નવચક્રપૂર્ણમ્ ।
મીશાકલયા

૨

श्री नित्ययैव परयाऽपरया च कृत्स्ना
मुक्त्यै समर्थमखिलार्थकसर्वशक्त्यै च
श्रीय. त्र मेत[illegible]गुणं सगुणं यथेष्टं—
मन्तर्हि विमलहृत्करणे रापास्यम्

२.

स्वाध्यक्षा र्थिनं सर्थं दैवरातीय माधरात च
तुरीय पुराणाचार्यो पठनानुरूपते भवातत्

२

॥ શ્રીયન્ત્રારાધનમ્ ॥

ૐ હ્રીં નમો ભગવતે શ્રીવિદ્યાધિષ્ઠિતાય, પરમપુરુષાત્મ-પરશક્તિરૂપિણે, સત્યજ્ઞાનામૃતૈકરસાત્મને, પરબ્રહ્મ-સદૈકાત્મ્યસત્તાત્મકવસ્તુતત્ત્વપ્રતીકાય, વિશ્વરૂપાય શ્રીચક્રાત્મકાય, શ્રીમત્ત્રિપુરસુન્દરી પરમતત્ત્વપ્રતિમા-સ્વરૂપાય, શ્રીયન્ત્રસંજ્ઞકાય, રેખાઙ્કાત્મકકોણદલપદ્મ-ચક્રાદ્યઙ્કિતાય, મન્ત્રવર્ણબીજાક્ષરમાતૃકાદિમણ્ડિતાય શ્રીયન્ત્રરાજાય નમઃ ॥

સર્વાભાવાધ્યાસ્પદાય, બિન્દ્વાધિષ્ઠાનાય, પરબ્રહ્મપરા-શક્તિક પૂર્ણબિન્દુસ્વરૂપાય, પૂર્ણબિન્દૂલ્લસિતાય, ત્રિવૃ-તાય, ત્રિશક્તિકાય, ત્રિજગદ્યોનિરૂપાય ત્રિકોણચક્રા-ત્મકાય, ત્રિસત્ત્વિકસિતાષ્ટદ્વિગદલકમલાત્મકાય, -આભ્યન્તરભાવાત્મકદશારરૂપાય, બાહ્યદિગ્દશારાય, સર્વભુવનાત્મકચતુર્દશારચક્રરૂપાય, બાહ્યાષ્ટારરૂપાય, પૂર્ણકલાત્મકસિત ષોડશદલપદ્મસ્વરૂપાય, ત્રિગુણાત્મકલૌ-હિત્યશુક્લકૃષ્ણવર્ણોદિતત્રિવૃત્તત્રયાત્મકાય, ચતુર્દ્વારશોભિત ભૂપુરત્રયપરિવૃતાય, નવચક્રાત્મકાય, ષડ્ભુવન, વર્ણ, તત્ત્વ, કલા, મન્ત્ર સંજ્ઞક ષડધ્વતત્ત્વસઙ્કુલિતાય, —

પ્રત્યક્ષ-પરોક્ષ-અપરોક્ષ સત્તાસિદ્ધાય, અધિભૂત-અધિ-
દૈવત-અધ્યાત્મતત્ત્વોપબૃંહિતાય, બાહ્યાભ્યન્તર-પિણ્ડ-
બ્રહ્માણ્ડ, બુદ્ધિ-સ[illegible]ભેદાભેદોપનિબદ્ધાય, વ્યસ્તસમસ્ત-
રૂપાય, અહંપ્રત્યય સ્ફૂર્તિ ચિતિ શક્તિ સ્વરૂપાય, કામ-
કલાપર દેવતાત્મકાય, પરમરસતમાય, પરબ્રહ્મ પરાશક્તિ
વસ્તુતત્ત્વાવબોધ-ઉપાસના-આરાધનાવલમ્બનાય
શ્રીયન્ત્રરાજાય નમઃ

ૐ હ્રીં નમો ભગવત્યૈ, શ્રીયન્ત્રાધિષ્ઠિતાયૈ, છન્દઃ સંહિત-
વાઙ્મય મન્ત્ર શરીરાયૈ, પ્રત્યક્ષાક્ષર બ્રહ્મ સ્વરૂપાયૈ,
"ઐં ક્લીં સૌઃ" ઇતિ બાલાત્રિપુરસુન્દર્યૈ, "ઐં હ્રીં શ્રીં" ઇતિ ત્રિતારી શ્રી-
વિદ્યાયૈ, "કએઈલહ્રીં, હસકહલહ્રીં, સકલહ્રીં" ઇતિ ત્રિકૂ-
ટાત્મિકાયૈ પઞ્ચદશાક્ષર્યૈ, "શ્રીં હ્રીં ક્લીં ઐં સૌઃ, ૐ હ્રીં શ્રીં
કએઈલહ્રીં, હસકહલહ્રીં, સકલહ્રીં, સૌઃ ઐં ક્લીં હ્રીં શ્રીં" ઇતિ
ષટ્કૂટાત્મિકાયૈ, અષ્ટાવિંશતિવર્ણ સંહિતાયૈ, ષોડશ-
બીજ મન્ત્રવર્ણાત્મિકાયૈ શ્રી ષોડશી મહાત્રિપુરસુન્દર્યૈ
શ્રીલલિતામ્બિકાયૈ નમઃ પ
ૐ ઈં શ્રીં ઇતિ મન્ત્ર ગુપ્ત શક્તિ પ્રણવ રૂપાય, તદ્વાચ્યાર્થ સ્વરૂપાય
પૂર્ણબ્રહ્મણે, પરમપુરુષાય, સ્વાત્મને, વિશ્વરૂપાય
પરાશક્તિ પૂર્ણકલાન્વિતાય શ્રીયન્ત્રરાજાય નમઃ પ

6

શ્રીપરમેશ્વરપ્રીત્યર્થં,

મમ ઉપાત્ત સકલ દુરિતક્ષયદ્વારા શ્રીવિદ્યાપ્રસાદસિદ્ધ્યર્થં, દ્ધ્યર્થં
સર્વજ્ઞાનક્રિયાદિ પૂર્ણશક્તિ ઐશ્વર્યાભ્યુદયાર્થં, ~~[illegible]~~ પ્રાપ્તિ
પરવસ્તુતત્ત્વાવબોધ [illegible] ધ્યાનોપાસના ક્રિયાદિ દ્વારા મુખેન
પરમશાન્તિ શક્તિ સિદ્ધ્યર્થં, વાક્ પ્રાણ મનઃ શરીરેન્દ્રિયૈઃ
અધ્યાત્મકાદિ કરણોપકરણૈઃ શ્રીયન્ત્રારાધનમહં કરિષ્યે ॥

૨

॥ बिन्दुतत्त्वम् ॥

प्रथमं बि[illegible]चक्रम्

श्रीयन्त्रे प्रथमं बिन्दुचक्रं, शून्यबिन्दु पूर्णेन्दुमण्डल-
वर्तुलाकारं, त्रिकोणबीजं, सङ्ख्यामानादिरहितं,
सर्वाधिष्ठानभूतम्, सर्वभासास्पदं, समष्ट्यात्मकं,
गुणत्रयात् परतरं, नामरूपाद्यतीतं, निष्कलं, आत्मध्रुव-
त्रिपुरसुन्दरीस्वरूपक षोडशीकलात्मकं, सर्वकलापूर्णं,
अखण्डरूपं, अपदं, अमात्रं, तुरीयपदात्मकं, कवलित-
ज्योतिर्ध्वनब्रह्माण्ड मण्डलगर्भं, विश्वबीजरूपं,
अस्तसमस्तनवाङ्क स्वरूप नवचक्रात्मक श्रीयन्त्रसार-
भूतं, सत्सज्ञानानन्द परब्रह्मवस्तु सत्तात्मकं, विश्वामेयं,
विश्वभानास्पदं, विश्वरूपात्मक परवस्तु प्रतिमास्वरूपं,
परमपुरुषात्मक श्रीपद्मिनीशक्तिवाचकबीजमन्त्रक
शिरःस्वरूपं, अखण्डनादानन्दमयं, गुप्तप्रणवैकाक्षर-
ब्रह्मस्वरूपं, अव्यक्तप्रणवैकाक्षरतुरीयमात्रास्वरूपं,
सर्वानन्दमयचक्रं, ओड्डियानपीठसंज्ञकं, ज्योतीरसैक्या-
त्मककामकलातत्त्वरूपं, ब्रह्मचक्रसंज्ञकं, सोपसंहारात्मक
चक्ररूपं, ऐकात्म्य परवस्तु सत्तावगमलिङ्गं, परमात्म-

पराशक्ति प्रतीकरूपं, सर्वान्तर्यामिचिति शक्तिसमष्टि-
स्वरूपं, सूक्ष्मतमं, विश्वावरणशक्तिकव्यापक ज्योतिः-
शक्तिस्वरूपं, मह[illegible] त्रिकूटात्मकं, सर्वनामरूपरेखा-
कूटाक्षर मूल बीजरूपं, विश्वसाक्षिभूतं, विश्वरूपं बिन्दुं
भावयामि ॥

॥ बिन्दोः अधिभूतम् तत्त्वम् ॥

तदधिभूतं, परमं व्योमात्मकं, परमाक्षरब्रह्मरूप-
परावागधिष्ठितं, सर्ववर्णबीजरूपं, ब्रह्माण्डशरीरं,
ब्रह्माण्डगर्भं, सर्वभूताधारशक्तिरूपं, सर्वभुवनाधि-
ष्ठानं, सर्वभुवनबीजभूतं, विश्वरूपात्मनाभिरूपं,
सर्वलोकसमष्टिरूपं, अखण्डादितिनामरूपात्मकं,
सर्वज्योतिराश्रयभूतं, अखण्डानन्तशब्दशक्त्यधि-
ष्ठानं, वाचकाक्षरशब्दशक्तिस्वरूपं, इदम्प्रत्ययादर्श-
रूपं, प्रत्यक्षतत्त्वसिद्धं, समस्तं परंव्यापकं, देशापर-
पर्यायं, परमात्मपराशक्तिवाचकव्यक्ताव्यक्त प्रणवा-
क्षराधिष्ठानभूतं, व्यक्ताव्यक्त सर्व शब्दशक्त्याविर्भाव-
स्पदं, विश्वचित्ररचनाभित्तिरूपं, श्रीभुवनेश्वरीमहाविद्या-
शक्तिदेवताधिष्ठितं, तन्मे ह्रीं मन्त्रक-ह्रींबीजात्मक —

હૃલ્લેખાશક્તિરૂપં, હ્રીંબીજવાચ્યાર્થસ્વરૂપં, પરમવ્યોમાપર
પરમપદસ્વરૂપં, અસ્તં તદધિભૂતં બિન્દું ભાવયામિ ૫

॥ બિન્દોરધિદૈવતં તત્ત્વમ્ ॥

૨

તદધિદૈવતં, ઇન્દ્ર સોમ સૂર્ય બ્રહ્મણસ્પતિસ્વરૂપં, સદાત્મકં પરં જ્યોતિઃ શરીરં, પરબ્રહ્માત્મ પરદેવતાસ્વરૂપં, પરમાત્મચેતનાશક્તિરૂપં, પરમપુરુષાત્મક પારમૈશ્વર્ય-મય સર્વવિભૂતિશક્તિમયં, શ્રીચક્રેશ્વરી મહાત્રિપુરભૈરવી-ચર્યાનાથાત્મિકારૂપ-પરાપર રહસ્યયોગિની સમષ્ટિ-શક્તિસત્ત્વં, બાલા-ત્રિતારી શ્રીવિદ્યા-પઞ્ચદશી-ષોડશી મન્ત્રાક્ષરતત્ત્વાર્થસ્વરૂપં, પરબ્રહ્મ પરાશક્તિરૂપં, માયામયં, શ્રીમહાત્રિપુરસુન્દરી શ્રીવિદ્યાત્મકં, યોનિમુદ્રાશક્તિ-રૂપં, પ્રાપ્તિસિદ્ધિરૂપ મોક્ષસિદ્ધિ સ્વરૂપં, સર્વમાતૃકા શક્તિક શિરોબિન્દુરૂપં, લઘ્વીડામન્ત્રરૂપં, કેવલમનુસ્વાર-મયં, અનુસ્વારરૂપ સ્વરનાદાક્ષરરૂપં, અનુસ્વારશક્તિક-વિસર્ગ માતૃકા ષોડશી બીજોપસંસૃષ્ટં, નિસર્ગનિર્મલં, ગૌરં, આરક્તમણ્ડલાગારં, ઉમા, શાન્તા, આમ્બિકા, પરાવાક્ સત્ત્વશક્તિમયં, હ્રંસં બીજગર્ભં, પ્રણવમાયાબીજ મન્ત્રગર્ભં, તત્ત્વછન્દ પ્રત્યયાધિગમ્યં, સર્વતઃ પરં, પરોક્ષ —

(તત્ત્વસિદ્ધં)

પરલિઙ્ગરૂપં વ્યસ્તં તદધિદૈવતં બિન્દું ભાવયામિ ૫

॥ બિન્દો[illegible]ત્મતત્ત્વમ્ ૫

તદ્વ્યાત્મં, અશરીરં, નિરવયવં, અકરણં, મહાકારણ-
પિણ્ડાણ્ડશરીરં, પિણ્ડરૂપં, નિશ્ચગર્ભં, શરીરત્રયાસ્પદં,
અહન્તાલક્ષણં, લિઙ્ગશરીરરૂપં, કેવલં લિઙ્ગરૂપં, અન્તરાત્મ-
કચ્ચેતનાશક્તિલિઙ્ગં, આન્તર્યહૃદ્બિન્દુરૂપં, બ્રહ્મરન્ધ્ર-
સંજ્ઞકં, એકાદશદ્વારરૂપં, કુણ્ડલિની શક્તિમૂલં, સોમા-
મૃતરસપદં, સહસ્રારામ્બુજરૂપં, મૂર્ધાધિષ્ઠાનં, મૂર્ધન્ય-
સર્વનિધાનાસ્પદં, સૂક્ષ્મતમ પ્રજ્ઞાશક્તિક પ્રજ્ઞાન સત્ત્વ-
બીજં, સર્વાનન્તજ્ઞાનતન્તુનિકાસોદયમૂલસત્ત્વમ્।
શ્રીચક્રનાયિકા શ્રીમહાત્રિપુરસુન્દરી શ્રીવિદ્યા પ્રજ્ઞાન-
શક્તિ સમધિષ્ઠિતં, કેવલં બ્રહ્મ સત્ત્વમયં, અન્તરાત્મ-
ચિતિ સત્તાત્મકં, માન-ચિત્ત-સંજ્ઞાનાદિરૂપં, સર્વા-
વસ્થાતીતં, અવસ્થાત્રયાશ્રયભૂતં, તુરીયાવસ્થાસાક્ષિકં,
સર્વાન્તઃસાક્ષિભૂતં, અહંસ્ફૂર્તિ પ્રત્યયાધિષ્ઠાનભૂતં,
અહંપ્રત્યય-શુદ્ધ ચિચ્છક્તિ સામરસ્યરૂપં, અપરોક્ષ-
તત્ત્વસિદ્ધં, બ્રહ્મરન્ધ્રાન્તઃપદં પરમપદસ્વરૂપં, અમાત્રકં-
અર્ધમાત્રાત્મકં, નીરૂપકં, હૃલ્લેખાસંજ્ઞક માયાબીજાત્મકં

उन्मनी-च चेतनारूपपराशक्तिसमन्वितं, सर्वदेवता-
त्मकपरदेवतारूपचिदात्मस्वरूपं, श्रद्धा-प्रज्ञादिशक्त्या-
त्मकं, सर्वसंविन्[illegible]दिकज्ञानानन्दविग्रहमयं, परं भावरूपं,
अस्तांतदध्यात्मं बिन्दुं भावयामि ॥

तदेतत्तत्त्वत्रयसामरस्योदितं पूर्णबिन्दुं कामकलो-श्रीमत्
त्रिपुरसुन्दरीसमधिष्ठितं, ब्रह्माण्डे, सोमसूर्येन्द्राधिष्ठितां
अन्तर्मुखैर्नेत्र- इच्छाज्ञानक्रियात्मकपराशक्तिरूपचेतना
समन्वितं भावयामि ॥ बाह्याभ्यन्तरवृत्तिसामरस्येन-
समाराधयामि ॥

॥श्रीयन्त्रे त्रिकोणतत्त्वम्॥

द्वितीयं त्रिकोणचक्रम्॥

द्वितीयं त्रिकोणचक्रं [illegible] पूर्णबिन्दुमुखोदितं, बिन्दुविभूतिक
शक्तिगुणक्रियादिविकासविलसितं, त्रिबीजरूपं,
मध्यम-दक्षिण-वामसंस्थरेखात्रयकूटं, अग्रवाम-
दक्षिणकोणत्रयसंहितं, पश्चिम-ऐशान्य-आग्नेयकोण-
त्रयोपकल्पितं, बिन्दुगर्भं, आदिस्वरान्त-कादि-तान्त-
थादिसान्त षोडशषोडश मातृकापरिवेष्टितरेखात्रयोप-
कूटं, ~~अकारादिपञ्चपञ्चस्वरसहितरेखात्रयकल्पितम्~~
त्र्यात्मकं, रजःसत्त्वतमोगुणत्रयशक्तिरूपं, सृष्टिस्थितिलय-
कारणशक्तित्रयलिङ्गं, त्रिचक्ररूपं, त्रिमात्रं, त्रिपादत्रिकूट-
त्र्यात्मकं, अधिभूत-अधिदैवत-अध्यात्मसंज्ञकतत्त्वत्रय-
स्वरूपं, सर्वसिद्धिप्रदचक्रं, कामगिरि, जालन्धर, पूर्णगिरि-
संज्ञकपीठत्रयात्मकं, ज्योतिस्त्रितयसंहितं, शक्तिचक्रसंज्ञकं,
योनिचक्रोपाभिधं, पीतधूम्रश्वेतवर्णं, पृथिवीवायुजल-
तत्त्वरूपं, चतुरस्र, षड्बिन्दुयुक्त वर्तुल-अर्धचन्द्राकार-
त्मकत्रिचक्रस्वरूपं, प्रतिपदादितिथिपञ्चकत्रयोपनिबद्ध
पञ्चदशकलात्मकं संहारचक्रान्तर्हितं, समस्तं तत्त्रिकोणं
भावयामि ॥

2

॥ ત્રિકોણસ્યાધિભૂતં તત્ત્વમ્ ॥

તદધિભૂતં,— પરમવ્યોમાદિતિવિભૂતિકદિક્શક્તિ-
વિકસિતં, પૃથિવ્યન્તરિક્ષદ્યુલોકાત્મકં, કવલિતચતુર્દશ-
ભુવનમણ્ડલં, ભૂ[illegible]ઃસ્વરિ[illegible]વ્યાહૃતિત્રયમન્ત્રબીજાર્થ-
રૂપં, પશ્યન્તીમધ્યમાવૈખરીસંજ્ઞકવાક્પાદત્રયાધિષ્ઠિતં,
ઋગ્યજુઃસામાત્મકત્રયીવિદ્યાત્મકં, ગાયત્રીત્રિષ્ટુબ્જગતી-
તિચ્છન્દસ્ત્રયસંહિતં, અગ્નીન્દ્રાદિત્યજ્યોતિસ્ત્રયાધિષ્ઠાન-
ભૂતં, સદાત્મચિચ્છક્તિવિલાસોદિતં, તેજોઽબન્નાત્મકં,
અગ્નિજલપૃથિવીસ્વરૂપં, લોહિતશુક્લકૃષ્ણવર્ણવિશિષ્ટં,
ત્રિવૃત્કૃતં, ભૂતત્રયાત્મકં, દિવ્યદેવતાત્રયરૂપં, સર્વભૂત-
મૂલભૂતં, અસ્તોતદધિભૂતં ત્રિકોણં ભાવયામિ ॥

॥ ત્રિકોણસ્ય અધિદૈવતં તત્ત્વમ્ ॥

તદધિદૈવતમ્,— અગ્નીન્દ્રસૂર્યજ્યોતિર્દૈવતત્રયાત્મકં,
ભુવનત્રયાધિષ્ઠિતવસુરુદ્રાદિસગણમ્, ભારતી,
ઇડાસરસ્વતીવાગધિષ્ઠિતં, ભારતીપૃથિવીરુદ્રાણીતિ-
વાક્શક્તિત્રયરૂપં, અકારાદિસ્વરપઞ્ચકત્રયમાતૃકોપ-
સંસૃષ્ટં, શ્રીમદુર્ધ્વ દીપનાથ, ચર્યાનાથ, મિત્રદેવ-
નાથાધિષ્ઠિતં, વાક્-કામ-શક્તિરૂપકામેશ્વરી,—
વજ્રેશ્વરી, ભગમાલિનીસ્વરૂપાતિરહસ્યયોગિનીસમષ્ટિરૂપં,

ઇચ્છાજ્ઞાનક્રિયાત્મકત્રિશક્તિરૂપં, પાશાઙ્કુશધનુર્બાણા-
યુધશક્તિસ્વરૂપં, બાલાશ્રીવિદ્યાબીજત્રયસંહિતં, પઞ્ચદશા-
ક્ષરીકૂટત્રયપરિવે[illegible]ષ્ટિતં, ત[illegible]ાર્થસ્વરૂપં, ઐં ક્લીં સૌઃ ઇતિ-
બાલાબીજત્રયાર્થક વાક્કામ શક્તિદેવતાત્રયાધિષ્ઠિતં,
ઐં હ્રીં શ્રીં ઇતિ શ્રીવિદ્યાત્રિતારીબીજત્રયદેવતાત્મકવાઙ્-
માયાલક્ષ્મીશક્તિત્રયસંહિતં, ગાયત્રીત્રિપાદતુલિતં,
કએઈલહ્રીં, હસકહલહ્રીં, સકલહ્રીં, ઇતિ કૂટત્રયાત્મક-
બીજ, કીલક શક્તિદેવતાસમધિષ્ઠિતં, ("ઐં હ્રીં ક્લીં" ઇતિ
વાઙ્-માયા કામરાજ બીજમન્ત્રશક્તિસ્વરૂપં, સરસ્વતી,
લક્ષ્મી કાલીશક્ત્યાત્મકં, શ્રીમહાકાલી મહાલક્ષ્મી મહાસર-
સ્વતી શક્તિત્રયસમષ્ટિરૂપં શ્રીદુર્ગાપમિતં, બ્રહ્માવિષ્ણુ-
રુદ્રાખ્યત્રિમૂર્તિસમધિષ્ઠિતં, અગ્નિસોમસૂર્યનેત્રત્રયા-
ત્મકં, નવયોનિસંજ્ઞક મિત્રેશ, ષષ્ઠીશ, ઉડ્ડીશનાથા-
ત્મિકશક્તિરૂપં, વામાજ્યેષ્ઠારૌદ્રીદેવીસ્વરૂપં, સ્વયમ્ભુ-
બાણ-ઇતરલિઙ્ગરૂપં, હેમપીતશ્વેતવર્ણાત્મકં, બીજમુદ્રા-
વિશિષ્ટં, ઇચ્છાસિદ્ધિયુક્તં, અસ્મિં તદધિદેવતં ત્રિકોણં
આવયામિ॥

॥ त्रिकोणस्याध्यात्मतत्त्वम् ॥

तदध्यात्मम् — त्रि[illegible]णरूपं स्थूलसूक्ष्मकारणाख्य-
शरीरत्रयसंहितं, वैश्वानर-तैजस-प्राज्ञात्माधिष्ठितं,
त्रिवृत्कृतं, वाक्प्राणमनोरूपत्रिकरणात्मकं, तदधिष्ठिता-
ग्नीन्द्रसोमदेवताशक्तिसिद्धं, जाग्रत्स्वप्नसुषुप्तिरूपा-
वस्थात्रयसाक्षिककालशक्तिरूपं, चक्षुर्मनोहृदयस्थान-
कूटं, ज्ञानेच्छाकृतिमयं, मनोबुद्ध्यहङ्कारात्मकं, रागक्रोध-
मनोरूपपाशाङ्कुशकोदण्डशक्तिस्वरूपं, आशातृष्णा-
रागवृत्तिरूपं, मेयमातृप्रमात्मकत्रिपुटीस्वरूपं,
मूलाधार-हृदय, भ्रूमध्यस्थानाधिष्ठितं, आधार-अना-
हत-आज्ञाचक्ररूपं, ब्रह्मविष्णुरुद्रदेवताग्रन्थित्रय-
निबद्धं, मूलहंस-बिन्दुरूपं, कन्द-पद-रूपसंज्ञकं,
वामदक्षिणमध्यस्थित-इडापिङ्गलासुषुम्णासंज्ञक-
नाडीत्रयशक्तिरूपं, तदधिदैवतचन्द्रसूर्यशिवात्मकं,
गङ्गायमुनासरस्वतीनदीत्रयसङ्गमरूपं, ललाटाधिष्ठानं,
आज्ञाचक्रात्मकं, सोमसूर्याग्निकरुद्रनेत्रत्रयस्वरूपं,
श्रीचक्रनायिकाश्रीत्रिपुराम्बिकाधिष्ठितं, ब्रह्मरन्ध्रान्तः-
स्थद्वादशान्तिसार्धैकलवात्मकमात्राविशिष्ट समना-
शक्तिसमधिष्ठितं अस्तं तदध्यात्मं त्रिकोणं भावयामि ॥

અથ બિન્દુત્રિકોણાન્તર્બહિરઙ્ગસમષ્ટિશક્તિતત્ત્વભાવના ॥

૨

(૩) ॥ તિથિનિત્[illegible]દેવતા[illegible]ન ॥

૨

ત્રિકોણાત્મકરેખાત્રયાધિષ્ઠિતાં, પ્રતિપદાદિપૂર્ણિમા-
ન્તાસુ, પ્રતિપદાદ્યમાવાસ્યાન્તાસુ, પઞ્ચદશાસુ તિથિષુ
તિથિપઞ્ચકત્રયાધિદેવતાં શુક્લપક્ષોદિતાં કામેશ્વર્યાદિ-
વિચિત્રાન્તાં, કૃષ્ણપક્ષોદિતાં વિચિત્રાદિકામેશ્વર્યન્તાં ॥
"કામેશ્વરી, ભગમાલિની, નિત્યક્લિન્ના, ભેરુણ્ડા, વહ્નિવાસિની,
વજ્રેશ્વરી, શિવદૂતી, ત્વરિતા, કુલસુન્દરી, નિત્યા, નિત્ય-
પતાકા, વિજયા, સર્વમઙ્ગલા, જ્વાલામાલિની, વિચિત્રા-
સંજ્ઞકાં, નિત્યકલાં, કાલાત્મિકાં, તિથિકલાસ્વરૂપાં
"અમૃતા, માનદા, પૂષા, પુષ્ટિઃ, તુષ્ટિઃ, મતિઃ, ધૃતિઃ, શશિની,
ચન્દ્રિકા, કાન્તિઃ, જ્યોત્સ્ના, શ્રીઃ, પ્રીતિઃ, અઙ્ગદા, પૂર્ણા"
ઇતિ પઞ્ચદશચન્દ્રકલાત્મિકાં, તિથિનિત્યાદેવતાં
અકારાદિ-અનુસ્વારાન્તપઞ્ચદશસ્વરમાતૃકાસહિતાં
મધ્યબિન્દુસ્થિતાં ષોડશીં વિસર્ગસ્વરમાતૃકોપેતાં,
પૂર્ણામૃતાત્મકપૂર્ણચન્દ્રકલારૂપાં, શ્રીત્રિપુરાનિત્યકલા
નિત્યાત્મિકાં ષોડશકલાપરિપૂર્ણાં શ્રીવિદ્યાં ભાવયામિ ॥

૨

॥બિન્દુત્રિકોણમધ્યસ્થગુરુદેવતાતત્ત્વભાવના પ
(૨)

બિન્દુત્રિકોણયો[illegible]ધ્યે સંસ્થિ[illegible], ત્રિભઙ્ગાભિધેયજનીયાં,
રેખાત્રયાધિષ્ઠિતાં, દિવ્યૌઘ, સિદ્ધૌઘ, માનવૌઘ-
નામકગુરુત્રયાત્મિકાં, પ્રથમાં [દિવ્યૌઘસંસ્થાં] — પરપ્રકાશાનન્દ-
નાથાદિસપ્તદિવ્યૌઘગુરુસ્વરૂપાં, "પરપ્રકાશાનન્દનાથ,—
પરશિવાનન્દનાથ, પરાશક્ત્યમ્બા કૌલેશ્વરાનન્દનાથ,—
શુક્લામ્બા પરમાનન્દનાથ, કામેશ્વર્યમ્બિકાખ્યાપ્રસિદ્ધાં
પરાખ્યાં, દ્વિતીયાં સિદ્ધૌઘસંસ્થાં, ભોગાનન્દનાથાદિ-
ચતુઃસિદ્ધૌઘસ્વરૂપાં, ભોગાનન્દનાથ, ક્રીડાનન્દનાથ,
સમયાનન્દનાથ, સહજાનન્દનાથાખ્યાપ્રસિદ્ધાં,
પરાપરાખ્યામ્, તૃતીયાં માનવૌઘસંસ્થાં,
ગગનાનન્દનાથા[illegible]માનવૌઘ[ગુરુ]સ્વરૂપાં, ગગનાનન્દ-
નાથ, વિશ્વાનન્દનાથ, વિમલાનન્દનાથ, મદનાનન્દ-
નાથ, ભુવનાનન્દનાથ, લીલામ્બા—આત્માનન્દનાથ—
પ્રિયામ્બાખ્યાપ્રસિદ્ધાં, અપરાખ્યાં ભાવયામિ ॥

ગુરુ-પરમગુરુ-પરાત્પરગુરુ-પરમેષ્ઠિગુરુરૂપાં શ્રીવિદ્યાં
ભાવયામિ

॥अथ प्रकारान्तरेण दिव्यौघादि गुरुदेवतातत्त्वभावना॥

(३)

"श्रीपरमेश्वरपरमे[illegible]मयी - षष्ठीशमयी -
उड्डीशमयी - चर्यानाथमयी - लोपामुद्रामयी - अगस्त्य-
मयी - इति संज्ञान्तरप्रसिद्धां, पराख्यां, सप्तदिव्यौघ-
गुरुस्वरूपां, "कालतापनमयी - धर्माचार्यमयी - मुक्त-
केशीश्वरमयी - दीपकलानाथमयी - इति संज्ञान्तर-
प्रसिद्धां, परापराख्यां, चतुःसिद्धौघगुरुस्वरूपां,
"विष्णुदेवमयी, प्रभाकरदेवमयी, तेजोदेवमयी, -
मनोजदेवमयी - कल्याणदेवमयी, - वासुदेवमयी -
रत्नदेवमयी - श्रीरामानन्दमयी, इति संज्ञान्तर-
प्रसिद्धां, अपराख्यां, अष्टमानवौघगुरुस्वरूपां
श्रीविद्यां भावयामि॥

॥અથઆમ્નાયદેવતાતત્ત્વભાવના ॥

(૪)

બહિર્ભાગત્રિકો[illegible]પૂર્વદ[illegible]પશ્ચિમોત્તરદિગ્વિ-
ભક્તાં, ઋગ્યજુઃસામાથર્વણછન્દઃસંહિતાં, આમ્નાય-
દેવતાસ્વરૂપાં શ્રીવિદ્યાં ભાવયામિ ॥

॥ પ્રકારાન્તરેણઆમ્નાયદેવતાતત્ત્વભાવના ॥

(૫)

ભૂપુર–ષોડશાર–અષ્ટારાત્મકસૃષ્ટિચક્રાધિષ્ઠિતાં,
પૂર્વામ્નાયદેવતાં, ઉન્મનીદેવીં, ચતુર્દશારબહિર્દશાર-
અન્તર્દશારાત્મકસ્થિતિચક્રાધિષ્ઠિતાં, દક્ષિણામ્નાય-
દેવતાં, ભોગિનીદેવીં, અષ્ટદલત્રિકોણબિન્દ્વાત્મક-
સંહારચક્રાધિષ્ઠિતાં, પશ્ચિમામ્નાયદેવતાં, કુબ્જિકા
દેવીં, નવચક્રાત્મકસમષ્ટિરૂપશ્રીચક્રાધિષ્ઠિતાં
ઉત્તરામ્નાયદેવતાં, મહાચણ્ડિકાયોગેશ્વરીં ભાવયામિ ॥

॥અથઆયુધદેવતાશક્તિતત્ત્વભાવના ॥

(૬)

બહિર્ભાગત્રિકોણાત્ – પશ્ચિમોત્તરપૂર્વદક્ષિણ –
દિગવસ્થિતાં જમ્ભણબાણ, મોહનધનુઃ, વશીકરણ
(પાશ-

સ્તમ્ભનાઙ્કુશ, લસદ્બાહુ ક્રિયાશક્તિચતુષ્ટયોપેતાં,
કામેશ્વરકામેશ્વરીસ્વરૂપાં શ્રીવિદ્યાં પરદેવતાં ભાવયામિ ॥

— ૨ —

॥ અથ પઞ્ચપઞ્ચકાશક્તિતત્ત્વભાવના ॥

(૭) — ૨ —

બહિર્યા ત્રિકોણં — મધ્ય પૂર્વદક્ષિણપશ્ચિમોત્તર
દિગધિષ્ઠાત્રીં, શ્રીવિદ્યા-લક્ષ્મી-મહાલક્ષ્મી-
ત્રિશક્તિ-સર્વસામ્રાજ્યાખ્ય શક્તિપઞ્ચક સહિતાં,
પ્રથમાં, લક્ષ્મીપઞ્ચકરૂપાં, "શ્રીવિદ્યા-પરંજ્યોતિઃ-
પરનિષ્કલશામ્ભવી-અજપા-માતૃકાખ્ય શક્તિ-
પઞ્ચક સહિતાં, દ્વિતીયાં, કોશપઞ્ચકાત્મિકાં,
"શ્રીવિદ્યા-ત્વરિતા-પારિજાતેશ્વરી-ત્રિપુટા-પઞ્ચ-
બાણેશ્વરીસંજ્ઞક શક્તિપઞ્ચકસહિતાં, તૃતીયાં,
કલ્પલતાપઞ્ચકરૂપાં, "શ્રીવિદ્યા-અમૃતપીઠેશી-
સુધાશ્રીઃ-અમૃતેશ્વરી-અન્નપૂર્ણા નામક શક્તિ-
પઞ્ચકસહિતાં, ચતુર્થીં કામધેનુ પઞ્ચકરૂપાં,
"શ્રીવિદ્યા-સિદ્ધલક્ષ્મી-માતઙ્ગી-ભુવનેશ્વરી-
વારાહી સંજ્ઞક શક્તિપઞ્ચક સહિતાં, પઞ્ચમીં,
રત્નપઞ્ચકસ્વરૂપાં શ્રીવિદ્યાં પરદેવતાં ભાવયામિ ॥

— ૨ —

॥ અથ ષડ્દર્શનશક્તિતત્ત્વભાવના ॥

(૮)

બહિર્વ્યાત્રિકોણ[illegible] દક્ષિણપશ્ચિમોત્તરપુરોભાગાધિષ્ઠિતાં, શૈવ-શાક્ત, બ્રાહ્મ-વૈષ્ણવ-સૌર-સૌગત સંજ્ઞક ષડ્દર્શનતત્ત્વાધિદેવતાં, શિવ-શક્તિ-બ્રહ્મ-વિષ્ણુ-સૂર્ય-વિજ્ઞાનાત્મ શક્તિરૂપાં સર્વવિદ્યાં પર દેવતાં ભાવયામિ ॥

॥ અથ ષડઙ્ગદેવતાશક્તિતત્ત્વભાવના ॥

(૯)

(હૃદયાઙ્ગ દેવતાં)

૧ પ્રથમાં-આગ્નેયદિગધિષ્ઠિતાં, "શ્રાં હ્રીં ક્લીં ઐં સૌઃ" ઇતિ પ્રથમકૂટમન્ત્રવર્ણ સંહિતાં, નમો મન્ત્રસ્વરૂપાં "ઐં" ઇતિ સર્વજ્ઞશક્તિં ભાવયામિ ॥

૨ દ્વિતીયાં – ઈશાનદિગધિષ્ઠિતાં, "ૐ હ્રીં શ્રીં" ઇતિ દ્વિતીયકૂટમન્ત્રવર્ણ સંહિતાં, શિરોઽઙ્ગ દેવતાં, સ્વાહા-મનુસ્વરૂપાં, "ક્લીં" ઇતિ નિત્યતૃપ્તશક્તિં ભાવયામિ ॥

૩ તૃતીયાં – નૈર્ઋત્યદિગધિષ્ઠિતાં, "કએઈલહ્રીં" ઇતિ તૃતીયકૂટમન્ત્રવર્ણ સંહિતાં, શિખાઙ્ગ-દેવતાં, વષટ્-મન્ત્રસ્વરૂપાં, "સૌઃ" ઇતિ અનાદિબોધશક્તિં ભાવયામિ ॥

चतुर्थकूटमन्त्रवर्णसंहितां

४-चतुर्थीं-वायव्यदिगाधिष्ठितां, "हसकहलह्रीं" इति कवचाङ्ग-
देवतां, "हुं" इति मन्त्रस्वरूपां, "ऐं" इति स्वतन्त्रशक्तिं
भावयामि॥ [illegible] कूटमन्त्रवर्णसंहितां,
५-पञ्चमीं-मध्यास्थितां "सकलह्रीं" इति नेत्रत्रयाङ्ग-
देवतां, "वौषट्" इति मन्त्रस्वरूपां, "क्लीं" इति अलुप्तशक्तिं
भावयामि॥
६-षष्ठीं-चतुर्दिगाधिष्ठितां "सौः ऐं क्लीं ह्रीं श्रीं" इति
षष्ठकूटमन्त्रवर्णसंहितां, "~~फट्~~" अस्त्राङ्गदेवतां,
"फट्" इति मनुस्वरूपाम्, "सौः" इति अनन्तशक्तिं
भावयामि॥
एवं षट्कूटात्मिकां षोडशीं श्रीविद्यां श्रीमहात्रिपुर-
सुन्दरीं श्रीयन्त्रे हृदयाद्यङ्गेषु च भावयामि॥

॥ अष्टारचक्रतत्त्वम् ॥

॥ श्रीयन्त्रे तृ[illegible] कौलरूपम् ॥

(३)

तृतीयमष्टारचक्रम् — बिन्दुत्रिकोणशक्तिविकसितं,
पूर्वाद्यष्टदिग्दलाष्टकक्लृप्तं, बिन्दुत्रिकोणरूपचक्र-
द्वयान्तर्गर्भितम्। अकचटतपयशात्मकमातृकोप-
निबद्धं, अष्टवसुरूपं, अष्टात्मकं सर्वरोगहरचक्र-
संज्ञकं, संहारात्मकचक्रान्तर्गतं, धर्माधर्मतत्त्वसिद्धं,
समस्तं, अष्टकोणचक्रं भावयामि ॥

॥ ~~प्रथमे~~ अन्तः अष्टारचक्रे आधिभूततत्त्वम् ॥

१

तदधिभूतम् — अतलवितलसुतलतलातलरसातल
महातलपातालोर्ध्वलोकात्मकाष्टलोकरूपं, गायत्र्यादि-
सप्तच्छन्दांसि, अतिच्छन्दश्चेति अष्टच्छन्दःसमुप-
क्लृप्तं, सितसारङ्गपिशङ्गकृष्णनीललोहितगौरचित्रेत्यष्ट-
वर्णविशिष्टं समस्तं तदधिभूतं, अन्तरष्टारचक्रं भावयामि ॥

॥ अन्तरष्टारचक्रे अधिदैवतं तत्त्वम् ॥

२

तदधिदैवतम् — [illegible] अनिल, अनल,
प्रत्यूष, प्रभास संज्ञकाष्ट वसु देवताधिष्ठितं, सन्ध्यारुण-
वर्ण विशिष्ट रहस्ययोगिनी संज्ञक वशिन्यादि वाग्देवताष्ट-
कोपहितं, पश्चिमादि निर्ऋत्यन्ताष्ट दिग्दलात्मक त्रिको-
णाष्टकाधिष्ठित "वशिनी-कामेश्वरी-(कौमारी) मोदिनी-
विमला-अरुणा-जयिनी-सर्वेश्वरी-कौलिनी संज्ञक —
वाग्देवताष्टक शक्तियुक्तं, प्रत्येकं अं आं इत्यादि स्वरस्प-
मातृकाबीजमन्त्रद्वयोपेतं, खेचरीमुद्राविशिष्टं, भुक्ति-
सिद्धिसहितं, वस्तुं तदधिदैवतम्, अन्तरष्टारचक्रं
भावयामि

३ ॥ अन्तरष्टारचक्रे अध्यात्मतत्त्वम् ॥

तदध्यात्मम् — धर्माधर्मात्मा, आत्मा, अन्तरात्मा,
परमात्मा, मात्रात्मा, मेयात्मा, प्रमात्मा "इत्यात्माष्टकाधिष्ठितं,
तालुस्थानेऽन्तर्हितं, लाकिनीकारस्थं श्रीचक्रनायिका त्रिपुरा
सिद्धा शक्ति समधिष्ठितं, द्वादशादित्याभं, लवद्वयमात्रा-
विशिष्टं ▽ मायिका शक्ति समधिष्ठितं, वस्तुं तदध्या-
त्मम्, अन्तरष्टत्रिकोणचक्रं भावयामि

॥अन्तर्दशारचक्रतत्त्वम्॥

२

॥श्रीयन्त्रे च[illegible]प्रकार॥

(४)

चतुर्थमन्तर्दशारचक्रम् — पश्चिमादिविलोमतोदिग्विभक्तदशदलरूपदशत्रिकोणकूटं, सूक्ष्मभूतपञ्चकैः (आकाशादि) शब्दादिपञ्चतन्मात्रैश्च विशिष्टं, मकारादिक्षकारान्तमातृकाशक्ति सहितम्, सर्वरक्षाकरचक्रसंज्ञकं, स्थितिचक्रान्तर्हितं, समस्तमन्तर्दशारचक्रं भावयामि॥

॥अन्तर्दशारे अधिभूततत्त्वम्॥

(१) २

तदधिभूतम् — आकाशवायुतेजोजलपृथिवी-शब्दस्पर्शरूपरसगन्धसत्त्वविशिष्टं व्यस्तं तदधिभूतमन्तर्दशारचक्रं भावयामि॥ २

॥अन्तर्दशारे अधिदैवततत्त्वम्॥

(२) २

तदधिदैवतम् — आनन्दनाथादिदशनाथाधिष्ठितं, शरदिन्दुसमप्रभाविशिष्टं तवर्गटवर्गरूपदशमातृकोपेतं, सर्वज्ञादिदशनिगर्भयोगिनीविशिष्टं, "सर्वज्ञा-सर्वशक्तिमयी-सर्वैश्वर्यप्रदायिनी-सर्वज्ञानमयी-

સર્વવ્યાધિવિનાશિની, સર્વાધારસ્વરૂપિણી, સર્વપાપહરા-
સર્વાનન્દમયી- સર્વરક્ષાસ્વરૂપિણી, સર્વેપ્સિતફલપ્રદા-
ઇતિસંજ્ઞકદશશ[illegible]ત્યાદ્યસ્ત્રાવિશિષ્ટં,
પ્રાકામ્યસિદ્ધિસહિતં, અસ્તાં તદધિદેવતં અન્તર્દશાર-
ચક્રં ભાવયામિ ॥

॥ अन्तर्दशारे अध्यात्मतत्त्वम् ॥

(૩)

તદધ્યાત્મમ્ - પ્રાણાપાનવ્યાનોદાનસમાન-નાગકૂર્મ-
કૃકલદેવદત્તધનઞ્જય સંજ્ઞકદશપ્રાણરૂપં, કણ્ઠ-
સ્થાનાન્તર્હિતં, વિશુદ્ધચક્રસ્વરૂપં, ત્રિપુરમાલિની-
શ્રીચક્રનાયિકાધિષ્ઠિતં, દ્વાદશાદિસાર્ધેલવચતુષ્ટય-
માત્રાવિશિષ્ટે ૦૬ શક્તિસંજ્ઞક શક્તિસમધિષ્ઠિતં,
અસ્તાં તદધ્યાત્મં, અન્તર્દશારચક્રં ભાવયામિ ॥

॥ बहिर्दशारचक्रतत्त्वम् ॥

॥ श्रीयन्त्रे पञ्चमं चक्रं बहिर्दशारम् ॥

५ … दनुसन्धान

पञ्चमं चक्रं बहिर्दशारम् — पश्चिमादि विलोम-
संस्थ, दिग्विभक्त दशदलात्मक दशत्रिकोणकूटं,
णकारादि भकारान्त मातृकां सहितं, दशेन्द्रियरूप-
दशप्राणशक्ति तत्त्वोपेतं, सर्वार्थसाधक चक्र-
संज्ञकं, स्थितिचक्रान्तर्हितं, समस्तं बहिर्दशारचक्रं
भावयामि ॥

॥ बहिर्दशारे अधिभूतं तत्त्वम् ॥

(१)

तदधिभूतम् — पूर्वाद्याः अष्टौ दिशः, ऊर्ध्वमधश्चेति
दशदिक्स्वरूपम् । अस्तं ताधिभूतं अधिलोकात्मकं
बहिर्दशारचक्रं भावयामि ॥

॥ बहिर्दशारे अधिदैवतं तत्त्वम् ॥

(२)

तदधिदैवतम् — शुभ्रवर्णविशिष्टं, चवर्ग-कवर्ग-
रूप दशमातृकोपेतं, सर्वसिद्धिप्रदादि कुलकौल
संज्ञक दशकुलोत्तीर्णयोगिनीविशिष्टं, —

"સર્વસિદ્ધિપ્રદા, સર્વસમ્પત્પ્રદા - સર્વપ્રિયઙ્કરી, —
સર્વમઙ્ગલકારિણી - સર્વકામપ્રદા - સર્વદુઃખવિમો-
ચિની - સર્વમૃ[illegible]વિઘ્નનિવારિણી -
સર્વાઙ્ગસુન્દરી, સર્વસૌભાગ્યદા" ઇત્યાદિ સંજ્ઞક-
દશશક્તિસહિતં, સર્વોન્માદિની મુદ્રાવિશિષ્ટં,
વશિત્વસિદ્ધિયુક્તં અસ્તં તદધિદૈવતં બહિર્દશાર-
ચક્રં ભાવયામિ ॥

॥ બહિર્દશારે અધ્યાત્મતત્ત્વમ્ ॥

(૩)

તદધ્યાત્મમ્ — શ્રોત્રત્વક્ચક્ષુર્જિહ્વાઘ્રાણ-વાક્પાણિ-
પાદપાયૂપસ્થસંજ્ઞક દશપ્રાણાત્મક દશેન્દ્રિયસ્વરૂપં
શ્રવણસ્પર્શનદર્શનાસ્વાદનાઘ્રાણન-વચનદાનગમન
વિસર્ગાનન્દવિષયક કરણશક્તિવિશિષ્ટં ભ્રૂમધ્યા-
ન્તર્હિતં, ભ્રૂમધ્યચક્રસંજ્ઞકં શ્રીત્રિપુરાશ્રીચક્રના-
યિકાધિષ્ઠિતં, વિધુદામં, લવાષ્ટકમાત્રાવિશિષ્ટં
નિનાદાન્તશક્તિસમધિષ્ઠિતં અસ્તં તદધ્યાત્મં
બહિર્દશારચક્રં ભાવયામિ ॥

॥चतुर्दशारचक्रतत्त्वम्॥

~

॥श्रीयन्त्रे [illegible] आत्मतत्त्वम् [illegible] ॥

६

~

अथ चतुर्दशारचक्रम् — पश्चिमादिविलोमतः सिद्धं चतुर्दशदलरूपचतुर्दशत्रिकोणोपेतं, ककारादि-ढकारान्तचतुर्दशमातृकासहितं, चतुर्दशात्मकं, सर्वसौभाग्यदायकचक्रसंज्ञकं, स्थितिचक्रान्तर्हितं, ज्ञानेन्द्रियपञ्चकं-कर्मेन्द्रियपञ्चकं, अन्तःकरण-चतुष्टयतत्त्वसिद्धं समस्तं चतुर्दशारचक्रं भावयामि॥

~

॥चतुर्दशारे अधिभूतं तत्त्वम्॥

(१)

~

तदधिभूतम् — अतल वितल सुतल तलातल रसातल-महातल पाताल- भूः भुवः स्वः महः जनः तपः सत्यम्" इति प्रसिद्धचतुर्दशभुवनरूपकं समस्तं तदधिभूतं अधिलोकात्मकं चतुर्दशारचक्रं भावयामि॥

~

॥ચતુર્દશારે અધિદૈવતં તત્ત્વમ્ ॥

(૨)

તદધિદૈવતમ[illegible] ...વિશિષ્ટ-
સન્ધ્યારુણવર્ણવસનોપેત-સર્વસઙ્ક્ષોભિણ્યાદિમુદ્રા-
ત્મિક સામ્પ્રદાયકયોગિની શક્તિ સમધિષ્ઠિતં, -
અકારાદિ ચતુર્દશ માતૃકોપેતં, "સર્વસઙ્ક્ષોભિણી-
સર્વવિદ્રાવિણી- સર્વાકર્ષિણી- સર્વાહ્લાદિની- સર્વ-
સમ્મોહિની-સર્વસ્તમ્ભિની- સર્વજૃમ્ભિણી- સર્વવશ-
ઙ્કરી - સર્વરઞ્જિની,- સર્વોન્માદિની- સર્વાર્થસાધિની-
સર્વસમ્પત્તિપૂરણી- સર્વમન્ત્રમયી- સર્વદ્વન્દ્વક્ષય-
ઙ્કરી સંજ્ઞક ચતુર્દશ મુદ્રાશક્તિરૂપં, સર્વવશઙ્કરી -
મુદ્રાશક્તિ વિશિષ્ટં, ઈશિત્વસિદ્ધિયુક્તં યસ્તં
તદધિદૈવતં ચતુર્દશારચક્રં ભાવયામિ ॥

(૩) ॥ચતુર્દશારે અધ્યાત્મતત્ત્વમ્ ॥

તદધ્યાત્મમ્ — શ્રોત્રત્વક્ચક્ષુર્જિહ્વાઘ્રાણ વાક્પાણિપાદપાયૂ-
પસ્થ મનોબુદ્ધિચિત્તાહઙ્કારવૃત્તિરૂપં, તત્કરણશક્તિસ્વરૂપં,
હૃદયેઽન્તર્હિતં, અનાહતચક્રાત્મકં, ત્રિપુરવાસિની શ્રીચક્ર -
નાયિકાધિષ્ઠિતં, પદ્મરાગમણિપ્રભં, ષોડશાત્વ માત્રા-
વિશિષ્ટં કનાદશક્તિસહિતં, યસ્તં તદધ્યાત્મં
ચતુર્દશારચક્રં ભાવયામિ ॥

॥ બાહ્યાષ્ટારચક્રતત્ત્વમ્ ॥

॥ શ્રીયન્ત્રે સપ્તમંચક્રંબાહ્યાષ્ટારમ્ ॥

૭ … ત્રકુટાત્મકં …

સપ્તમંબાહ્યાષ્ટારચક્રમ્ — પૂર્વાદ્યનુલોમસંસ્થિતાષ્ટ-દિગ્દલોપેતમ્, ક-ચ-ટ-ત-પ-ય-શ-ળક્ષ માતૃકાબીજ-સહિતં, અવ્યક્તાદિ સાઙ્ખ્ય પ્રકૃતિકાષ્ટ પ્રકૃતિસ્વરૂપં, સર્વસઙ્ક્ષોભણાચક્રસંજ્ઞકં, સૃષ્ટિચક્રાન્તર્ગતં, સમસ્તં બાહ્યાષ્ટારચક્રં ભાવયામિ ॥

૨

॥ બાહ્યાષ્ટારે અધિભૂતં તત્ત્વમ્ ॥

૨

(૧)

તદધિભૂતમ્ — ભૂર્ભુવઃ સ્વઃ, અગ્નિર્વાયુરાદિત્યઃ, ચન્દ્રમાઃ નક્ષત્રાણિચેતિ પ્રસિદ્ધાષ્ટવસ્વાત્મકં, અષ્ટદિગ્રૂપમ્, અવ્યક્ત મહત્ અહઙ્કાર આકાશવાયુતેજોજલપૃથિવી-તત્ત્વરૂપં, અવ્યક્ત મહદહઙ્કાર શબ્દસ્પર્શરૂપરસગન્ધ-તન્માત્રસંહિતં, સમસ્તં તદધિભૂતંબાહ્યાષ્ટારચક્રં ભાવયામિ

૨

(૨)

॥ બાહ્યાષ્ટારે અધિદૈવતં તત્ત્વમ્ ॥

અનઙ્ગકુસુમાદિ ગુપ્તતર યોગિની શક્તિ સમધિષ્ઠિતમ્, ક-ચ-ટ-ત-પ-ય-શ-ળક્ષ માતૃકોપેતં, પૂર્વાદ્યનુલોમ (સંસ્થ—

अनङ्गकुसुमा – अनङ्गमेखला, अनङ्गमदना, अनङ्ग-
मदनातुरा – अनङ्गरेखा, अनङ्गवेगिनी, अनङ्गाङ्कुशा,
अनङ्गमालिनी [illegible] चक्रम् [illegible] रं सर्वाकर्षिणी-
मुद्रासहितं, महिमासिद्धियुक्तं, वसंतदधिदेवतं
बाह्याष्टारचक्रं भावयामि ॥

2.

॥ बाह्याष्टारे अध्यात्मतत्त्वम् ॥

2

तदध्यात्मम् – श्रोत्रत्वक्चक्षुर्जिह्वाघ्राणमनोबुद्धि-
वाग्रूपाष्टकरणात्मकम्, नाभिस्थितं, मणिपूरचक्र-
संज्ञकं, त्रिपुरसुन्दरीशक्तिचक्रनायिकाधिष्ठितम्,
चन्द्रिकाकान्तियुक्तम्, द्वात्रिंशत्प्लुवमात्राविशिष्टम्
▼ रोधिनीशक्तिसमन्वितम्, तदध्यात्मं बाह्या-
ष्टारचक्रं भावयामि ॥

2.

॥ षोडशारचक्रतत्त्वम् ॥

< ॥ श्रीयन्त्रे षोडशारमष्टमंचक्रम् ॥

[illegible] भावनोपासना [illegible]

अष्टमं षोडशारचक्रम् — पश्चिमादि विलोमसंस्थ-षोडशदलात्मकं, अकारादि-विसर्गान्त षोडशमातृका-क्षरबीजमन्त्र संहितं, षोडशकला पूर्णतत्त्वोपबृंहितम्, सर्वाशापरिपूरकचक्रसंज्ञकं, सृष्टिचक्राभिहितम्, समस्तं षोडशारचक्रं भावयामि ॥

२.

॥ षोडशारे अधिभूततत्त्वम् ॥

(१) २

कालात्मकप्रतिपदादि-पूर्णिमान्ताः, प्रतिपदादि-दर्शान्ताः पञ्चदशतिथयः, षोडशी त्रिपुरसुन्दरीति षोडशकलात्मकं, व्यस्तं तदधिभूतं षोडशारचक्रं. भावयामि ॥ २

॥ षोडशारे अधिदैवतंतत्त्वम् ॥

(२) २

तदधिदैवतम् — कामाकर्षिण्यादि षोडशगुप्त-योगिनी समधिष्ठितं, अकारादिषोडशमातृका-सहितम्। पश्चिमादि विलोमसंस्थ —

"कामाकर्षिणी, बुद्ध्याकर्षिणी, अहङ्काराकर्षिणी,
शब्दाकर्षिणी, स्पर्शाकर्षिणी, रूपाकर्षिणी, रसाकर्षिणी,
गन्धाकर्षिणी, चि[illegible]र्षिणी धैर्याकर्षिणी, स्मृत्या-
कर्षिणी, नामाकर्षिणी, बीजाकर्षिणी, आत्माकर्षिणी,
अमृताकर्षिणी, शरीराकर्षिणी इति षोडशशक्तियुतं,
सर्वविद्राविणी मुद्रासहितं, लघिमासिद्धियुक्तं अस्तं
तदधिदैवतं षोडशारचक्रं भावयामि ५

॥ षोडशारे अध्यात्मतत्त्वम् ५

(३)

तदध्यात्मम् — आकाशवायुतेजोजलपृथिवी-श्रोत्र-
त्वक्चक्षुर्जिह्वाघ्राण, वाक्पाणिपादपायूपस्थमनः-
स्वरूपम्, ज्ञानेन्द्रियपञ्चकं-कर्मेन्द्रियपञ्चकम्,
अन्तःकरणचतुष्टयं, प्राणः आत्मा चेति षोडश-
कलात्मकम्, लिङ्गशरीररूपम्, लिङ्गस्थानेऽन्तर्हितं,
स्वाधिष्ठानचक्ररूपं, त्रिपुरेश्वरी श्रीचक्रनायिका-
धिष्ठितम्, पूर्णचन्द्रकान्तियुक्तं, चतुःषष्टिकला-
त्मकपादमात्राविशिष्टं, अर्धचन्द्रशक्तिसमाधि-
ष्ठितं, अस्तं तदध्यात्मं षोडशारचक्रं भावयामि ५

॥ भूपुरचक्रतत्त्वम् ॥

॥ कादियन्त्रे श्रीविद्याविधि... ॥

नवमं भूपुरचक्रम् — पूर्वादिदिक्चतुष्टयकृत-
गृहद्वारचतुष्टयोपेतम्, चतुष्कोणात्मकम्।
रेखाचतुष्टयोपकृत गुणत्रयस्वरूप लोहित शुक्ल-
कृष्णावर्ण विशिष्ट गृहपङ्क्तित्रयसंहितम्,
अकारादिक्षकारान्त सर्वमातृकापरिवेष्टितम्।
सृष्टिचक्रान्तर्हितं, त्रैलोक्यमोहन चक्रसंज्ञकं
समस्तां भूपुरचक्रं मानयामि,

॥ भूपुरे अधिभूततत्त्वम् ॥

तदधिभूतम् — भूपुरचक्रान्तर्गतमध्यस्तनं प्रथम-
गृहपङ्क्तिरेखात्मकं, पश्चिमोत्तरपूर्वदक्षिण-
वायव्यैशान्याग्नेयनैरृत्योर्ध्वाधोदिगवस्थित-
अणिमादिदशसिद्धिसमधिष्ठितं, अणिमा महिमा
लघिमा ईशित्व वशित्व प्राकाम्य भुक्ति इच्छा-
प्राप्तिः सर्वकामा संज्ञक दशसिद्धिस्वरूपं,
यमनियमासनप्राणायामप्रत्याहारधारणाध्यान-

समाधियोगशक्तिरूपं, प्रथमरेखात्मकं भावयामि।
(तद्व्याख्यानम् - त्रिपुरे अध्यात्मतत्वम् -
मध्यमप्राकृतगुण संगुणं यत्र ... दिग् विदिक्-
संस्थ विद्याशूलशक्तिगदावज्रदण्डपद्मायुध -
शक्तिसहितं, ब्राह्मी माहेश्वरी कौमारी वैष्णवी -
वाराही, माहेन्द्री, चामुण्डा महालक्ष्मी संज्ञकाष्ट -
मातृशक्ति स्वरूपं,
<u>तद्व्याख्यानं</u> — त्वक्चर्ममांसरुधिरमेदोमज्जास्नायु-
स्वस्वरूपात्मक अष्टधातु स्वरूपं, आधार संस्थं,
मूलाधारचक्रस्वरूपं, त्रिपुराश्रीचक्रनायिका -
समधिष्ठितं, दीपाकारं, अष्टात्रिंशत्युत्तरशतत्त्वा-
त्मकार्धमात्राविशिष्टं, बिन्दुशक्ति समधिष्ठितं,
मध्यमरेखात्मकं भावयामि ।

~

॥ त्रिपुरे अधिदैवततत्वम् ॥

~

तदधिदैवतम् — उर्ध्वतन तृतीयगृहरेखात्मकं,
पश्चिमोत्तरपूर्वदक्षिणवायव्यैशान्याग्नेयनिरृति ऊर्ध्वा-
धोदिगवस्थित सर्वक्षोभिण्यादि दशमुद्राशक्तिरूप -
प्रगट योगिनी समधिष्ठितं, "सर्वक्षोभिणी सर्वविद्राविणी

सर्वाकर्षिणी, सर्ववशङ्करी सर्वोन्मादिनी सर्वमहाङ्कुशा,
सर्वखेचरी, सर्वबीजा सर्वयोनिः, सर्वत्रिखण्डा संज्ञक-
दशमुद्राशक्तिरूपं प्राच्यतः पर देव… [illegible] शक्तिविशिष्टं,
अणिमासिद्धिसहितम्, एवं रेखात्रयरूपाकुलत्रयात्मक-
शक्तित्रयसमष्टिरूपं भूपुरचक्रं भावयामि ॥

=

इति देवरातीयं ॥

श्रीचक्रहृदयम्

॥ सम्पूर्णम् ॥

२

शक्तितत्त्वम्

